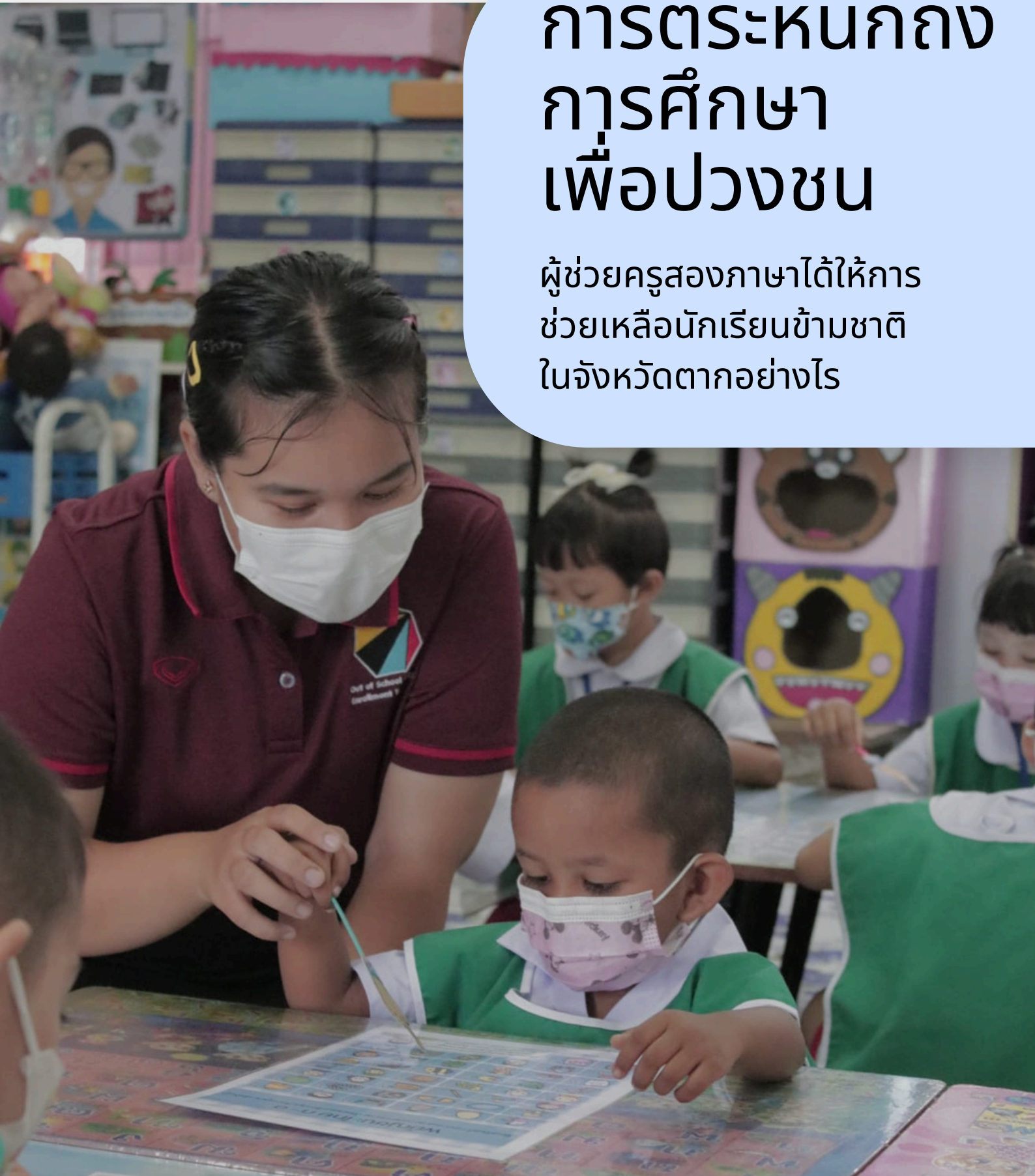

การตระหนักถึง การศึกษา เพื่อปวงชน

ผู้ช่วยครูสองภาษาได้ให้การ
ช่วยเหลือนักเรียนข้ามชาติ
ในจังหวัดตากอย่างไร

คณะผู้วิจัย

Out of School Children
Enrollment TaskFORCE

Andrew Swindell

สุนันทา อินคำเชื้อ

วนิดา เลิศวรปรีชา

สุภัทสรุา ทำบุญทวี

Taw La

Aye Min Tun

Naw San Myint Khin

Tha Zin Aye

วีระชาญ เจริญสุขอรัญญ

Thomas Carey

Greg Tyrosvoutis

ผู้ตรวจทาน : นายพงศกรณ กองคำ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สพป.ตาก เขต 2
นางกัญยารัตน์ บุญมาลีรัตน์ ศึกษาธิการศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

การถ่ายภาพ และการนำภาพถ่ายมาใช้ ได้รับการอนุญาตแล้ว

© The Inclusive Education Foundation 2024

www.inedfoundation.org

Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International Licence (CC BY-NC-SA 4.0)

By using the content of this publication, the users accept to be bound by the terms of use outlined in CC BY-NC-SA 4.0 for attribution and sharing. Full licence available at: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Attribution--Please cite the work as follows:

Swindell, A., Inkhamchuea, S., & Lertvorapreecha, W. (2024). Realizing education for all: How bilingual classroom assistants are helping migrant students in Tak Province. The Inclusive Education Foundation. Mae Sot. Thailand.

มุมมองของรายงานฉบับนี้ไม่ได้สะท้อนถึงนโยบายและข้อคิดเห็นขององค์กรที่มีส่วนร่วม

ความเป็นมา

ชายแดนจังหวัดตากของประเทศไทย เป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มผู้อพยพทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีประชากรมากกว่า 150,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากประเทศเมียนมา ประเทศไทยได้ก้าวไปสู่การตระหนักถึงการศึกษเพื่อปวงชน (EFA) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 และเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย โดยให้ใช้ระเบียบการนี้ทั้งการรับเข้าเรียน การลงทะเบียน การออกหลักฐานทางการศึกษา บุคคลนั้นสามารถเรียนได้ทุกระดับประเภท และทุกพื้นที่

ประเทศไทยเป็นผู้นำระดับภูมิภาคในด้านนโยบายการศึกษาแบบเรียนรวม อย่างไรก็ตาม โรงเรียนรัฐบาลของ ไทยต้องเผชิญกับแรงกดดันและความท้าทายอย่างมากในการทำให้นโยบายการศึกษาเพื่อปวงชนนั้นเป็นจริง ตัวอย่างเช่น โรงเรียนรัฐบาลไทยหลายแห่งในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีนักเรียนกลุ่มที่เป็นเด็กข้ามชาติชาว เมียนมา มากกว่า 80-90% ซึ่งพูดได้เฉพาะภาษาพม่า หรือภาษาชนกลุ่มน้อยอื่น เด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่สามารถพูด อ่าน หรือเข้าใจภาษาไทยก่อนที่จะเข้าเรียน ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการร่วมกิจกรรมในห้องเรียนที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนเป็นภาษาไทย

เพื่อรองรับความต้องการทางการศึกษาที่มีความเฉพาะเจาะจงของเด็กข้ามชาติที่พูดภาษาพม่า ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ใน โรงเรียนรัฐบาลไทย มูลนิธิเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education Foundation - InEd) มูลนิธิช่วย ไร้พรมแดนประเทศไทย (Help without Frontiers Thailand Foundation - HWF) และศูนย์ประสานงานการ จัดการศึกษาเด็กต่างด้าว (Migrant Educational Coordination Center - MECC) ได้ริเริ่มโครงการผู้ช่วยครู ผู้ปฏิบัติหน้าที่แปลภาษาขึ้นในปี 2565 และในปี 2566 ได้จัดส่งผู้ช่วยครูที่พูดภาษาพม่าและไทยได้ จำนวน 10 คน ไปปฏิบัติงานในโรงเรียนรัฐบาลไทยในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนครูไทย และการศึกษาทวิ-พหุภาษาให้กับนักเรียนข้ามชาติที่พูดภาษาพม่า โดยการลดช่องว่างในการสื่อสารและส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย ประโยชน์ของการบูรณาการภาษาแม่ของผู้เรียน ในบริบทอื่นๆ นั้นก็มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ได้แก่ นักเรียนมีส่วนร่วมในห้องเรียนเพิ่มขึ้น ทักษะการอ่านระดับต้น ดีขึ้น การลดอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคัน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนมากขึ้น รวมถึงทำให้นักเรียน มีความมั่นใจและความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น เคารพและตระหนักถึงอัตลักษณ์ของตนเองมากขึ้นอีกด้วย (Adriano et al., 2021; Perez, 2019; UNESCO, 2015)

ผลของการวิจัยต่อการมีผู้ช่วยครู

ในปี พ.ศ. 2566 ได้มีการศึกษาเพื่อประเมินผลของโครงการผู้ช่วยครู ต่อการเรียนรู้ภาษาไทยและประสบการณ์การศึกษา ในภาพรวมของเด็กข้ามชาติ โดยทำการศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลไทยที่มีนักเรียนข้ามชาติชาวเมียนมาเป็นส่วนใหญ่ ทั้งหมด 9 โรงเรียน ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นนักเรียนในระดับปฐมวัยจำนวน 17 ห้องเรียน แบ่งเป็นจำนวน 10 ห้องเรียนที่มีผู้ช่วยครูปฏิบัติหน้าที่อยู่ รวมนักเรียนทั้งหมดจำนวน 324 คน และ 7 ห้องเรียนที่ไม่มีผู้ช่วยครูสนับสนุน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 155 คน และทำการเปรียบเทียบประสิทธิผลจากแบบทดสอบความรู้ภาษาไทยของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโครงการผู้ช่วยครูมีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนข้ามชาติ รายงานฉบับนี้นำเสนอผลการศึกษา และข้อค้นพบที่สำคัญอื่นๆ ซึ่งเน้นถึงผลกระทบเชิงบวกที่ผู้ช่วยครูมีต่อการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนข้ามชาติ โดยจำแนกเป็น อายุของนักเรียน ภาษาแม่ และระดับชั้นเรียน อีกทั้งศึกษาถึงวิธีที่ผู้ช่วยครู ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนรัฐบาลไทยมากขึ้น

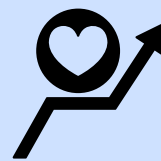
ประโยชน์สำคัญที่ได้รับจากโครงการผู้ช่วยครู

นักเรียนข้ามชาติมีพัฒนาการทางภาษาไทยสูงขึ้น เมื่อได้รับการสนับสนุนจากผู้ช่วยครูสองภาษา

+40%

นักเรียนข้ามชาติที่พูดภาษาพม่าและอยู่ในช่วงอายุ 5-6 ปี มีพัฒนาการทางภาษาไทยสูงขึ้น เมื่อได้รับการสนับสนุนจากผู้ช่วยครูสองภาษา

+80%

นักเรียนมีส่วนร่วมใน ห้องเรียน และมีปฏิสัมพันธ์กับครูในโรงเรียนเพิ่มขึ้น

มีการสื่อสารที่ดีขึ้นระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวผู้ย้ายถิ่นข้ามชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

เมื่อพิจารณาถึงความซับซ้อนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางภาษา งานวิจัยนี้ได้เลือกใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (mixed-methods approach) เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของผู้ช่วยครูในการอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมถึงการปรับตัวของนักเรียนข้ามชาติในระบบการศึกษาของไทย โดยเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อประเมินพัฒนาการความสามารถทางภาษาไทยของนักเรียนในห้องเรียนทั้งที่มีและไม่มีผู้ช่วยครูปฏิบัติหน้าที่เป็นเวลาหนึ่งปีการศึกษา เครื่องมือในการทดสอบถูกออกแบบเพื่อประเมินทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย การรู้จักพยัญชนะและสระ การอ่านออกเสียงพยัญชนะและสระ การผสมคำพยางค์เดียว และความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ผ่านการอ่าน การเขียน และการฟัง มีนักเรียนเข้าร่วมทั้งหมด 479 คน โดยมีการทดสอบครั้งแรกในช่วงเริ่มต้นปีการศึกษา 2566 คือในเดือนมิถุนายน และครั้งหลังในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

การวิเคราะห์เชิงสถิติถูกนำมาใช้ในการเปรียบเทียบการพัฒนารับรู้ภาษาไทยระหว่างนักเรียนในห้องเรียนทั้งที่มีและไม่มีผู้ช่วยครูปฏิบัติหน้าที่อยู่ ในช่วงระหว่างปีการศึกษา 2566 เพื่อหาประสิทธิผลของโครงการผู้ช่วยครู ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ช่วยครู ครูประจำชั้น และผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งหมด 23 ครั้ง และจากการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน 17 ห้องเรียน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่มีและไม่มีการสนับสนุนจากผู้ช่วยครู รวมถึงการใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับนักเรียนข้ามชาติ

FIGURE 1. MOTHER TONGUE LANGUAGE OF STUDENTS

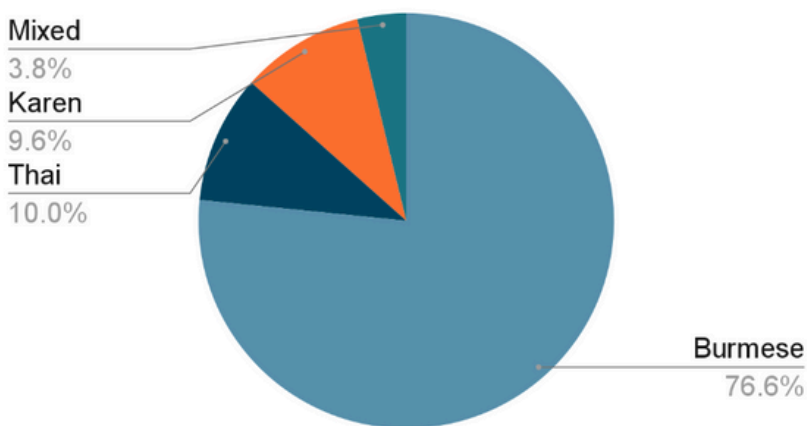
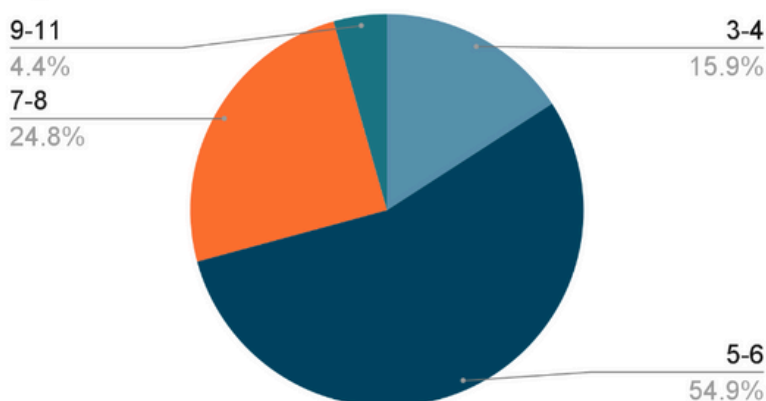

FIGURE 2. AGE OF STUDENTS

ข้อค้นพบที่สำคัญ

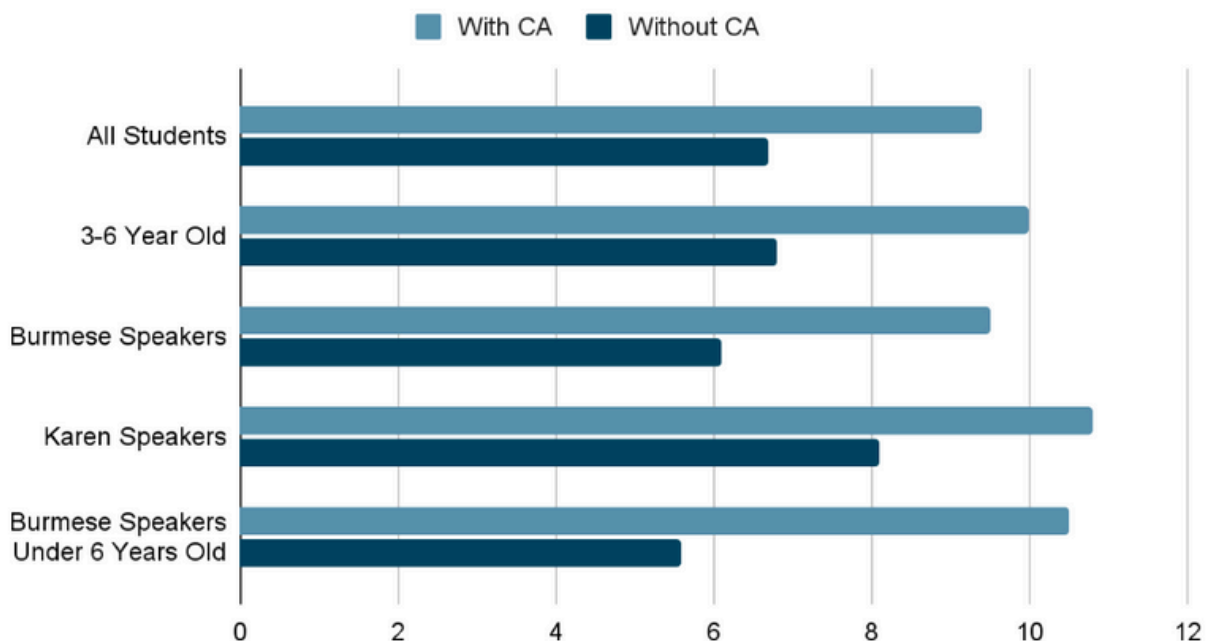
1

ผู้ช่วยครูช่วยพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทย

ข้อค้นพบที่สำคัญของการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ช่วยครูได้ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยของเด็กข้ามชาติ โดยเฉพาะแล้ว นักเรียนทุกคนมีคะแนนสอบจากการวัดความรู้ภาษาไทยในช่วงปลายปีการศึกษาสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับต้นปี ในชั้นเรียนที่มีผู้ช่วยครู คะแนนของนักเรียนสูงขึ้น 40% สำหรับนักเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 5-6 ปี มีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยมีคะแนนที่สูงขึ้น 47% และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามภาษาแม่ของนักเรียนในชั้นเรียนที่มีผู้ช่วยครู นักเรียนที่ใช้ภาษาพม่ามีพัฒนาการทางภาษาไทยสูงขึ้น 56% ในขณะที่นักเรียนที่พูดภาษากะเหรี่ยงมีการพัฒนาสูงขึ้น 33%

การพัฒนาที่เห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน อยู่ในกลุ่มนักเรียนที่อายุ 5-6 ปี ใช้ภาษาพม่าเป็นภาษาแม่ และได้รับความช่วยเหลือจากผู้ช่วยครู นักเรียนได้คะแนนสูงเพิ่มขึ้นถึง 78% โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 10.48 คะแนน ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ช่วยครู มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นที่ 5.89 คะแนน

FIGURE 3. THAI LANGUAGE TEST SCORE IMPROVEMENT (PRE TO POST)

2

ผู้ช่วยครูช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียน

ผู้ช่วยครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในห้องเรียนของนักเรียนข้ามชาติที่พูดภาษาพม่า จึงส่งผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ อย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กเล็กที่มักจะตั้งคำถาม ทำกิจกรรมได้เสร็จสมบูรณ์ และค้นหาความ กระจำงชัดเจนในวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น ๆ จากการศึกษาพบว่าผู้ช่วยครูเปรียบเหมือนอุปกรณ์ช่วยชีวิตทาง ภาษาให้กับนักเรียนข้ามชาติ ถึงแม้ว่าจะมีข้อจำกัดในการใช้ภาษาพม่าเพื่อการสื่อสาร แต่ผู้ช่วยครูทำให้นักเรียนเป็น ผู้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในห้องเรียนกับครูชาวไทย

ผู้ช่วยครูที่สามารถลดช่องว่างทางภาษาได้ คือหัวใจสำคัญในการเพิ่มระดับความสามารถของการรับภาษาไทยเข้ามา ได้ส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีพลวัตและตอบสนองต่อนักเรียนข้ามชาติ ในทางตรงกันข้าม นักเรียนที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ช่วยครูจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนน้อย ซึ่งครูไทยหลายคนต้องเผชิญกับ สภาวะการจัดการเรียนการสอนที่ท้าทาย

“

หน้าที่หลักของผู้ช่วยครู คือช่วยควบคุม ดูนักเรียนในห้องเรียน พวกเขาได้ ประสบการณ์ในการผลิตและใช้สื่อการ สอน และช่วยประเมินการเรียนรู้ร่วมกับ ครูด้วย พวกเขาจะแปลให้กับนักเรียนทั้ง ห้อง และบางครั้งผู้ช่วยครูจะนั่งกับ นักเรียนกลุ่มเล็กๆ หรือนั่งประกบคู่กับ นักเรียนเพื่อแปลภาษาและช่วยกระตุ้นให้ นักเรียนทำงานที่ครูมอบหมายได้

- ครูประจำชั้น

3 ผลกระทบมากที่สุดต่อนักเรียนที่พูดภาษาพม่า

ผลกระทบเชิงบวกที่สำคัญที่สุดของการมีผู้ช่วยครูต่อการเรียนรู้ของนักเรียนข้ามชาติ เห็นได้เชิงประจักษ์ในกลุ่มนักเรียนที่พูดภาษาพม่า และมีอายุระหว่าง 5-6 ปี ข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ช่วยครูแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการที่ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือทั้งในด้านการรับภาษาใหม่เข้ามา และการมีส่วนร่วมในห้องเรียน การมีผู้ช่วยครู มีความสำคัญอย่างยิ่งในเด็กช่วงอายุน้อย ซึ่งเป็นช่วงที่มีการสร้างทักษะทางภาษาขึ้นพื้นฐาน ผู้เรียนในระดับปฐมวัยที่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้ช่วยครู ไม่เพียงแต่เข้าใจภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังปรับตัวให้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและประสบความสำเร็จได้

“

นักเรียนในวัยที่เหมาะสม เช่น ช่วงวัย 5-6 ขวบ จะมีความพร้อมในการเรียนรู้ สามารถกระตุ้นเองให้เกิดการเรียนรู้และมีความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาไทย

- ครูประจำชั้น

4 ผลกระทบนอกห้องเรียน

ความสำคัญของผู้ช่วยครูนั้น ได้ขยายออกไปเกินขอบเขตของห้องเรียน ไปยังชุมชนของผู้อพยพข้ามชาติ ผู้ช่วยครูทำหน้าที่เป็นสื่อกลางที่สำคัญ เป็นผู้แปลภาษาและส่งผ่านข้อมูลของโรงเรียนให้กับผู้ปกครอง บทบาทนี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความไว้วางใจ โดยมีการเชื่อมโยงความเหลื่อมล้ำทางภาษาและวัฒนธรรม ให้กับครอบครัวผู้อพยพข้ามชาติรู้สึกมีส่วนร่วมในการศึกษาของบุตรหลานมากขึ้น การมีส่วนร่วมนี้มีความสำคัญต่อความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างชุมชนโรงเรียนที่เน้นความเท่าเทียมกัน เพื่อให้ทุกครอบครัวรู้สึกถึงการมีคุณค่าและได้รับการสนับสนุน

“

การช่วยสื่อสารและประสานงานระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้ช่วยครูสามารถช่วยได้ เมื่อก่อนครูไม่สามารถสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนข้ามชาติได้เลย เมื่อมีผู้ช่วยครูมาทำงานที่โรงเรียน พวกเขาช่วยได้มากในเรื่องนี้

- ผู้อำนวยการโรงเรียน

ความท้าทายสำหรับผู้ช่วยครู

ถึงแม้โรงเรียนรัฐบาลไทย จะได้รับประโยชน์มากมายจากผู้ช่วยครู แต่พวกเขาก็เผชิญกับความท้าทายหลายประการ ในการสนับสนุนนักเรียนข้ามชาติ ผู้ช่วยครูในบางโรงเรียนถูกมองว่าเป็นเพียงผู้แปลภาษาเท่านั้น ไม่ได้เป็นส่วนสำคัญของทีมการศึกษา การมีสื่อในการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองไม่เพียงพอ รวมถึงการขาดการแนะนำจากครูพี่เลี้ยงในด้านการเสริมทักษะทางภาษาให้กับนักเรียน ทำให้การช่วยเหลือของผู้ช่วยครูไม่มีประสิทธิภาพ ผู้ช่วยครูพบว่า บ่อยครั้งที่ตนเองมีภาระความรับผิดชอบงานที่ไม่ใช่การสอน และบางครั้งพวกเขาต้องสอนเพียงลำพัง โดยไม่ได้รับคำแนะนำหรือทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ลักษณะห้องเรียนที่ผู้เรียนมีความหลากหลาย มีท้าทายอย่างมาก เนื่องจากนักเรียนข้ามชาติไม่ได้พูดภาษาพม่าทุกคน บางคนใช้ภาษากะเหรี่ยง จึงทำให้การสื่อสารและพลวัตทางการศึกษามีความซับซ้อน ซึ่งความท้าทายเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ผู้ช่วยครูต้องเรียนรู้และศึกษาเพิ่มเติม เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมกับห้องเรียนของตน

คำแนะนำที่สำคัญ

คำแนะนำนี้ เป็นการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่มุ่งเน้นเพื่อสนับสนุนโครงการผู้ช่วยครู ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 หมวดหมู่ ได้แก่ 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 2) โรงเรียนรัฐบาลไทย และ 3) ผู้สนับสนุนทั้งในและต่างประเทศ หมวดหมู่เหล่านี้ได้รับการคัดเลือกโดยพิจารณาจากบทบาทสำคัญในระบบนิเวศทางการศึกษาและความสามารถในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีความหมาย

สพป.ตาก เขต 2 เป็นตัวแทนของหน่วยงานบริหารและกำหนดนโยบายที่สามารถให้การสนับสนุนสถาบันและทรัพยากรที่จำเป็นต่อความยั่งยืนของโครงการ โรงเรียนรัฐบาลไทยเป็นด่านหน้าในการปฏิสัมพันธ์โดยตรงและส่งผลกระทบต่อประสบการณ์ของนักเรียน ดังนั้นจึงอยู่ในตำแหน่งที่จะดำเนินการปรับปรุงด้านการปฏิบัติการและการสอน และผู้สนับสนุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุน รวมถึงด้านงบประมาณ ซึ่งจำเป็นต่อการขยายขอบเขตและประสิทธิภาพของโครงการผู้ช่วยครู คำแนะนำนี้มีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ปรับการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม และสร้างเส้นทางการทำงานร่วมกันเพื่อให้ผลลัพธ์ทางการศึกษาของนักเรียนข้ามชาติดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 2

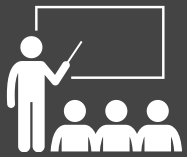
1. เพิ่มเงินทุนสาธารณะเพื่อขยายโครงการผู้ช่วยครูสองภาษาในโรงเรียนที่มีนักเรียนข้ามชาติจำนวนมาก

จากผลการศึกษา เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้ช่วยครูช่วยให้นักเรียนข้ามชาติเข้าใจภาษาไทย มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในห้องเรียน และช่วยให้ทางโรงเรียนสามารถสื่อสารกับครอบครัวของนักเรียนข้ามชาติได้ การที่ครูชาวไทยเผชิญกับงานที่ยากลำบากในการสนับสนุนนักเรียนข้ามชาติ และผู้ช่วยครูสามารถช่วยครูประจำชั้นเรียนพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียน ซึ่งเป็นความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ที่เราได้เห็นจากผู้ช่วยครู

คำแนะนำหลักจากการศึกษาวิจัยนี้คือ ต้องมีการจัดสรรเงินทุนสาธารณะ เพื่อจ้างผู้ช่วยครูเพิ่ม ผู้ช่วยครูช่วยพัฒนาชีวิตของนักเรียนข้ามชาติ ครูประจำการ และโรงเรียนรัฐบาลไทยในวงกว้างมากขึ้น นอกจากนี้ การเพิ่มทุนสาธารณะจะช่วยให้โครงการมีความเป็นทางการมากขึ้น และแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของโครงการต่อผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง

2. พัฒนาและจัดอบรมครูด้านการเรียนรู้ภาษาโดยเฉพาะ รวมทั้งจัดหาสื่อการสอนที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนครูที่ดูแลนักเรียนข้ามชาติจำนวนมาก

การสอนภาษาไทยในห้องเรียนที่นักเรียนมีความหลากหลายนั้นมีความยาก เพราะต้องใช้วิธีการสอนที่แตกต่างจากการสอนนักเรียนที่เป็นเจ้าของภาษา ในขณะที่ผู้ช่วยครูสามารถช่วยสอนร่วมกับครูประจำชั้นได้ แต่ยังคงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มเติมด้วยหลักสูตรที่เหมาะสม เพื่อช่วยสนับสนุนครูไทยที่ต้องดูแลนักเรียนข้ามชาติที่ยังไม่เชี่ยวชาญในภาษาไทย โดยการจัดอบรมนี้สามารถนำโดยผู้ฝึกอบรมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ในการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับครูที่ทำงานกับนักเรียนที่ไม่พูดภาษาไทยเป็นภาษาหลัก

ข้อเสนอแนะสำหรับ

โรงเรียนรัฐบาลไทย

1. ปรับวิธีการและการมอบหมายงานให้แก่ผู้ช่วยครูให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ผู้ช่วยครูช่วยสนับสนุนนักเรียนข้ามชาติในทุกโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม วิธีการในการทำงานในโรงเรียนสามารถเพิ่มผลกระทบได้ ข้อเสนอแนะประการหนึ่งคือ ให้ผู้ช่วยครูปฏิบัติหน้าที่ในระดับชั้นปฐมวัย (อนุบาล 2 และต่ำกว่า) และผู้ช่วยครูจะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อทำหน้าที่ร่วมกับเป็นครูผู้สอนและมีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูประจำชั้นเรียน

2. จัดเตรียมการสนับสนุนเพิ่มเติมแก่ผู้ช่วยครูและครูไทยบรรจุใหม่

เพื่อช่วยให้ผู้ช่วยครูรู้สึกมีคุณค่าและได้รับการยอมรับในวงกว้างมากขึ้น โรงเรียนควรจัดเตรียมการสนับสนุนทางด้านการบริหารแก่ผู้ช่วยครูเช่นเดียวกับที่ครูชาวไทยได้รับการสนับสนุนนี้อาจรวมถึงชุดยูนิฟอร์มของโรงเรียน การศึกษาดูงาน และการจัดกลุ่มที่ปรึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยครูที่มีประสบการณ์ และครูพี่เลี้ยง ให้กับครูบรรจุใหม่และผู้ช่วยครู

ข้อเสนอแนะสำหรับ

ผู้สนับสนุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1. เชิญครูโรงเรียนรัฐบาลไทยเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนภาษาให้กับนักเรียนที่ไม่พูดภาษาไทยเป็นหลัก

คณะทำงาน OOSC Enrolment TaskFORCE ที่ปัจจุบันได้ดำเนินการโครงการผู้ช่วยครู และอำนวยความสะดวกในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ รวมถึงจัดอบรมให้กับผู้ช่วยครูก่อนเริ่มปีการศึกษาในแต่ละปี แม้ว่าวัตถุประสงค์หลักของโครงการจะมุ่งไปที่ผู้ช่วยครู แต่โครงการต้องการเชิญครูประจำชั้นเข้าร่วมด้วยโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อให้ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการ และได้รับประโยชน์จากการอภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการออกแบบการสอนในห้องเรียนสำหรับนักเรียนข้ามชาติเป็นพิเศษ

2. จัดการสนับสนุนรอบด้าน

ผู้ช่วยครู ได้รับการพิสูจน์แล้วว่า สามารถให้ประโยชน์มากมายแก่นักเรียนข้ามชาติในห้องเรียน และเพื่อช่วยเพิ่มการเข้าถึงการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนข้ามชาติ องค์กรและมูลนิธิต่างๆ ควรสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าสมัครเรียน การจัดหาชุดนักเรียน และให้ความช่วยเหลือด้านเอกสารสำหรับนักเรียนและผู้ปกครอง ครอบครัวผู้ย้ายถิ่นข้ามชาติต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อให้มั่นใจว่าบุตรหลานของตนสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาลไทยได้

3. ตระหนักถึงความจำเป็นในการสนับสนุนด้านภาษา เช่น ภาษาพม่า ภาษากะเหรี่ยง และภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ

แม้ว่านักเรียนข้ามชาติส่วนใหญ่ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลไทยในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พูดภาษาพม่าเป็นภาษาแม่ แต่ยังมีนักเรียนอีกจำนวนหนึ่ง ที่ใช้ภาษาแม่อื่น ๆ หรือไม่พูดภาษาพม่าเลย ดังนั้น องค์กรภาคประชาสังคมควรขยายการสนับสนุนเพิ่มไปยังห้องเรียนที่มีความหลากหลายในภาษาอื่น เช่น ภาษากะเหรี่ยงและภาษาลาหู่

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ มูลนิธิเพื่อฝันเด็ก ประเทศไทยเป็นอย่างมาก สำหรับการสนับสนุนเอื้อเฟื้อในการนำผู้ช่วยครูสองภาษาเข้าสู่ห้องเรียนของนักเรียนข้ามชาติในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พวกเราหวังว่าโครงการนี้จะสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้กับนักเรียนที่ด้อยโอกาส

ขอขอบพระคุณ คุณกัญยารัตน์ บุญมาสิริรัตน์ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สำหรับคำแนะนำ การเป็นผู้นำ และการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ความมุ่งมั่นของท่านในการทำให้การศึกษาสำหรับเด็กทุกคนในประเทศไทยเป็นจริงนั้น เป็นแรงบันดาลใจอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

Adriano, Ma. N. I., Franco, N. T., & Estrella, E. A. (2021). Language-in-education policies and stakeholders' perception of the current MTB-MLE policy in an ASEAN country. *The Australian Journal of Language and Literacy*, 44(1), 84–99. <https://doi.org/10.1007/BF03652067>

Perez, N. B. (2019). *A Comparative Study of the MTB-MLE Programs in Southeast Asian Countries*.

UNESCO. (2015). *MTB-MLE: Mother tongue-based multilingual education: Lessons learned from a decade of research and practice*. UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000231865>

